

FLORA- EN FAUNAONDERZOEK SPORTPARK ZESHOEVEN

INACHTNEMING VAN DE NATUURWETGEVING

Stichting Paardensportbelangen Udenhout

28 februari 2013
De Moer

GB BROUWERS
GROENAANNEMERS
Sinds 1972

Galgeneind 12

5176 NN De Moer

013-5159427

info@brouwersgroenaannemers.nl

Ons kenmerk : SPU13-001a

Status: : Definitief

Opdrachtgever : Stichting Paardensportbelangen Udenhout

Advies : Brouwers Groenaannemers

Datum : 28 februari 2013

Plaats : De Moer

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	4
1.1	FLORA- EN FAUNAWET	4
1.2	TOETSINGSMETHODE	4
2	PLANGEBIED	6
2.1	BESCHRIJVING PLANGEBIED	6
2.2	BESCHRIJVING WERKZAAMHEDEN	6
2.3	GEBIEDSBESCHERMING	7
3	ANALYSE NATUURWAARDEN	8
3.1	VAATPLANTEN	8
3.2	ZOOGDIEREN	8
3.3	VOGELS	9
3.4	AMFIBIEËN, REPTIELEN EN VISSSEN	10
3.5	DAGVLINDERS EN LIBELLEN	10
3.6	OVERIGE INSECTEN EN GELEEDPOTIGEN	10
4	TOETSING	11
5	CONCLUSIE EN AANBEVELING	13
5.1	CONCLUSIE	13
5.2	AANBEVELING	15
6	BRONNEN	17
6.1	LITERATUUR	17
6.2	WEBSITES	17
	BIJLAGEN	18
1	SCHEMA T.A.V. ONTHEFFINGSPLICHT	18
2	TABELLEN BESCHERMDE SOORTEN	19
3	LIJST JAARROND BESCHERMDE VOGELNESTEN	22
4	LIJST WAARGENOMEN VOGELNESTEN	23

Bij werkzaamheden is inachtneming van de Flora- en faunawet verplicht. Middels een flora- en faunaonderzoek (quick-scan), waarbij de in het plangebied aanwezige beschermde flora en fauna wordt geïnventariseerd, wordt duidelijk of de ingrepen in strijd zijn met de natuurwetgeving.

1.1 FLORA- EN FAUNAWET

Sinds april 2002 is de Flora- en faunawet van toepassing. Deze wet waarborgt de bescherming van alle in Nederland in het wild voorkomende plant- en diersoorten. In de Flora- en faunawet zijn onderdelen uit de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn opgenomen.

Indien een kans bestaat dat naar aanleiding van de ruimtelijke ingreep nadelige effecten zullen optreden aan beschermde flora en fauna, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Ongeacht de beschermingsgraad (zie bijlage 1 en 2) geldt voor alle in het wild levende planten en dieren de Zorgplicht. Dit houdt in dat nadelige handelingen voor flora en fauna, die niet noodzakelijk verband houden met het beoogde doel, achterwege dienen te blijven.

Indien beschermde soorten uit tabel 1 worden aangetroffen, geldt vrijstelling van de algemene verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet. Ontheffingsaanvraag is in dit geval niet nodig. De Zorgplicht blijft wel van kracht.

Voor beschermde soorten vermeld in de tabel 2 van de Flora- en faunawet geldt dat het toepassen van de juiste gedragscode tot de mogelijkheden behoort. Een gedragscode is als het ware een instrument, dat gehanteerd wordt zodat binnen de kaders van de wet gewerkt kan worden zonder het ontheffingstraject te hoeven doorlopen. Dit geldt ook voor de groep vogels, met als uitzondering de vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd. Voor deze soorten geldt, indien sprake is van vaste rust- en verblijfsplaatsen, dat men verplicht is tot het indienen van een ontheffingsaanvraag. Deze soorten staan vermeld in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep' van het Ministerie van LNV (sinds november 2012 EZ) van augustus 2009 (zie bijlage 3).

Voor soorten van tabel 3 geldt een strenger afwegingskader dan voor soorten van tabel 2. Indien tabel 3-soorten worden waargenomen en door voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling of inrichting de algemene verbodsbepalingen worden overtreden, dient ten alle tijden een ontheffingsaanvraag te worden ingediend. De gunstige staat van instandhouding van de soort mag in geen geval in het geding komen.

1.2 TOETSINGSMETHODE

Om een beeld te verkrijgen van de natuurwaarden op de locatie is op 21 februari 2013 een veldbezoek gebracht aan het plangebied. De locatie is getoetst op het (potentieel) voorkomen van en de geschiktheid voor de beschermde flora en fauna zoals deze vermeld staan in de tabellen 1, 2 en 3 van de Flora- en faunawet inclusief alle in Nederland voorkomende vogels.

Om vast te stellen of het plangebied in of nabij beschermde natuurgebieden ligt, is gebruik gemaakt van het Natura-2000 gebiedendatabestand van het Ministerie van EZ.

Ter beoordeling van het plangebied op het voorkomen van beschermde flora en fauna is veld- en literatuuronderzoek uitgevoerd door een deskundig medewerker op het gebied van ecologie.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat de vergaarde informatie het voorkomen van beschermde flora en fauna niet uitsluit. Doordat het veldbezoek een momentopname betreft, kunnen de waarnemingen incompleet zijn ten aanzien van voorkomende beschermde soorten. Brouwers Groenaanemers werkt met gespecialiseerde partijen en zet medewerkers in die op basis van hun kennisniveau (opleiding en training) en ervaring aan kunnen geven of het realistisch is of bepaalde beschermde soorten verwacht mogen worden. In dit rapport wordt daarom ook wel gesproken over het 'deskundigenoordeel'.

Dit hoofdstuk geeft een beknopte beschrijving van het plangebied en de geplande ontwikkelingen voor het desbetreffende gebied.

2.1 BESCHRIJVING PLANGEBIED

Het plangebied is gelegen aan de zuidrand van de kern Udenhout. Het plangebied betreft een deel van Sportpark Zeshoeven, waarbij een vijftal sportverenigingen onderdeel uitmaken van de herinrichtingsplannen voor het desbetreffende sportpark. Stichting Paardensportbelangen Udenhout vertegenwoordigt deze groep sportverenigingen bij de procedure tot herinrichting.

In noordelijke richting wordt het plangebied begrensd door de bebouwde kom van Udenhout. Richting oost, west en zuid strekt zich een agrarisch gebied met akkerbouw, grasland en boomkwekerijen uit. Nagenoeg direct grenzend aan het plangebied loopt de spoorlijn die Tilburg met 's-Hertogenbosch verbindt.

Afbeelding 1
Plangebied

2.2 BESCHRIJVING WERKZAAMHEDEN

Vanwege de herinrichting van Sportpark Zeshoeven is het doorlopen van de procedure voor bestemmingswijziging noodzakelijk, waarbij onder meer de aanwezige flora en fauna vanuit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in de vorm van een omgevingsvergunning in kaart dient te worden gebracht.

De geplande ontwikkelingen bestaan onder andere uit het slopen van de bestaande rijhal en opnieuw bouwen van een rijhal op een alternatieve locatie direct achter het terrein van de bestaande jeu-de-boules. De bestaande rijhal maakt plaats voor uitbreiding van de tennisvereniging en de hockeyvereniging. In de herinrichting wordt noodzakelijkerwijs bestaande be-

planting in de vorm van struweel en bomenrijen gerooid en wordt de nieuwe situatie voorzien van nieuwe groenstructuren en landschapselementen, waaronder een retentievijver.

Brouwers Groenaanemers heeft in opdracht van Stichting Paardensportbelangen Udenhout een flora- en faunaonderzoek in de vorm van een quick-scan uitgevoerd in het plangebied. In het kader van het flora- en faunaonderzoek is veld- en literatuuronderzoek gedaan en is een rapportage gemaakt waarin de inventarisatiegegevens zijn omschreven en zijn getoetst aan de flora- en faunawetgeving. Bij het flora- en faunaonderzoek is geen specifiek onderzoek gedaan naar het voorkomen van vleermuizen.

2.3 GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied is niet door de Natuurbeschermingswet aangewezen als beschermd gebied. Dichtstbijzijnde wettelijk beschermde natuurgebied (Natura 2000-gebied Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen) ligt op circa 1½ km afstand van het plangebied. Met de voorgenoemen werkzaamheden hoeft geen rekening te worden gehouden met wettelijke gebiedsbescherming.

Vanuit beleidsmatige gebiedsbescherming is het plangebied niet begrensd als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het dichtstbijzijnde als EHS aangewezen gebied ligt op ongeveer 1 km afstand van het plangebied.

Afbeelding 2
Natura 2000

ANALYSE NATUURWAARDEN

Dit hoofdstuk geeft een beschrijving van de aangetroffen natuurwaarden tijdens het verkennend flora- en faunaonderzoek dat verricht is op 21 februari 2013. Gedurende het onderzoek is aandacht besteed aan de flora en fauna zoals deze vermeld staan in de tabellen 1, 2 en 3 van de Flora- en faunawet inclusief alle in Nederland voorkomende vogels.

3.1 VAATPLANTEN

Tijdens het veldbezoek zijn geen vaatplanten aangetroffen die als tabel 1-, 2- of 3-soort in de Flora- en faunawet zijn aangewezen. Enkele waargenomen algemene vaatplanten zijn Bijvoet, Fluitenkruid, Gestreepte witbol, Grote brandnetel, Jacobskruid, Kleeftkruid, Paarse dovenetel en Ridderzuring.

Afbeelding 3
Paarse
dovenetel

Vanuit deskundigenoordeel is de verwachting dat het plangebied dienst doet als standplaats voor beschermde planten, vermeld als tabel 2- of 3-soort, nihil. Het voorkomen van tabel 1-soort Brede wespenorchis (*Epipactis helleborine*) valt op basis van ervaring en vergelijkbare omstandigheden in de regio niet uit te sluiten.

3.2 ZOOGDIEREN

Tijdens het veldbezoek zijn verschillende waarnemingen gedaan van sporen die wijzen op het voorkomen van zoogdiersoorten. Het betreft sporen van Konijn, Mol en Vos, allen tabel 1. Daarnaast is het voorkomen van een aantal tabel 1-soorten, waaronder Bosmuis, Egel en Rosse woelmuis niet uit te sluiten. Op basis van literatuuronderzoek en deskundigenoordeel valt met voldoende zekerheid vast te stellen dat zich in het plangebied geen strenger beschermde zoogdiersoorten voordoen.

Door het ontbreken van specifiek vleermuisonderzoek kan niet gedefinieerd worden in welke hoedanigheid het plangebied deel uitmaakt van het functionele leefgebied van vleermuizen. Het plangebied biedt voldoende potentie als foerageergebied voor algemene vleermuissoorten als Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger.

Gezien de aard van de ruimtelijke ingreep, waarbij de risico's op overtreding van de algemene verbodsbepalingen nihil worden geacht, in combinatie met de potentiële en functionele waarde van het plangebied voor vleermuizen, valt op basis van deskundigenoordeel uit te sluiten dat aanvullend vleermuisonderzoek noodzakelijk is.

3.3 VOGELS

In het plangebied zijn waarnemingen gedaan van vogelsoorten, zoals Ekster, Gaai, Houtduif, Kauw, Koolmees, Merel, Pimpelmees, Spreeuw, Turkse tortel, Winterkoning en Zwarte kraai. Daarnaast is waarneming gedaan van een jagende Sperwer (*Accipiter nisus*). Uit literatuuronderzoek blijkt in het aangrenzende landbouwgebied een territorium/nestlocatie van een Steenuil (*Athene noctua*) aanwezig te zijn op circa 500 m afstand tot het plangebied. Steenuilen zijn standvogels en maken jaarrond gebruik van hun territorium en nestlocatie.

In het plangebied zijn diverse vogelnesten waargenomen van Boerenzwaluw, Ekster, Houtduif, Merel, Turkse tortel en Zwarte kraai (zie bijlage 4). Bij geen van de aangetroffen nesten is broedactiviteit waargenomen, zoals broedindicerend gedrag, nestbouw, territoriale zang en partnervorming. Het plangebied is in potentie geschikt als broedgebied voor diverse vogelsoorten. Met name de bestaande bomenrijen en houtsingels bieden geschikte nestlocaties, maar ook de bestaande rijhal biedt nestgelegenheid aan zwaluwen. Boerenzwaluwen keren doorgaans terug naar dezelfde nestlocatie als voorgaand jaar of de directe omgeving hiervan.

Afbeelding 4
Merelnest

3.4 AMFIBIEËN, REPTIELEN EN VISSSEN

In het plangebied is geen waarneming gedaan van amfibieën. Gezien de periode van veldonderzoek is het ook niet aannemelijk dat amfibieën worden aangetroffen. Op basis van deskundigenoordeel, aangevuld met verspreidingsgegevens, is met voldoende zekerheid vast te stellen dat het plangebied en de directe omgeving voor streng beschermde amfibieën geen dienst doet als biotoop of leefgebied. Mogelijk doet het plangebied voor algemene amfibieën als Bruine kikker en Gewone pad dienst als landbiotoop.

In het plangebied zijn geen reptielen of sporen van reptielen aangetroffen. Het voorkomen van beschermde reptielen valt op basis van literatuuronderzoek en deskundigenoordeel uit te sluiten.

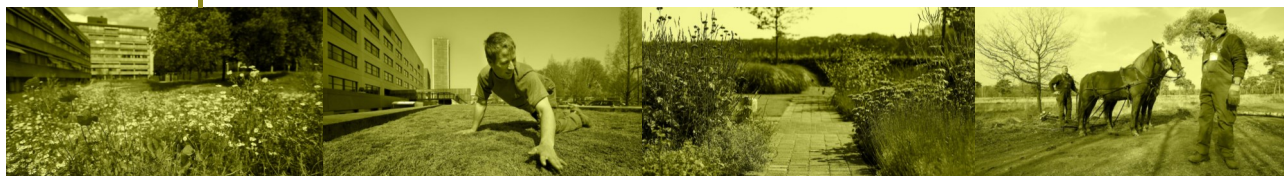
Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater valt het voorkomen van beschermde vissoorten op basis van algemene verspreidingsgegevens uit te sluiten.

3.5 DAGVLINDERS EN LIBELLEN

In het plangebied zijn geen dagvlinders en libellen waargenomen. Volgens literatuuronderzoek, waarbij algemene verspreidingsatlassen geraadpleegd zijn, is de verwachting op het voorkomen van zowel beschermde dagvlinders als libellen nihil. Het plangebied voldoet niet aan de specifieke eisen om als leefgebied te dienen voor beschermde dagvlinders en libellen, waardoor met voldoende zekerheid valt op te maken dat in het plangebied geen beschermde dagvlinders en libellen voorkomen.

3.6 OVERIGE INSECTEN EN GELEEDPOTIGEN

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde insecten en ongewervelde dieren. Deze beschermde soorten stellen zeer specifieke eisen aan hun leefomgeving, waardoor met voldoende zekerheid gesteld kan worden dat dergelijke soorten zich niet in het plangebied voordoen.

In dit hoofdstuk worden de bevindingen uit voorgaand hoofdstuk getoetst aan de natuurwetgeving. Bij de toetsing is de beschermingsgraad afgezet tegen de toepasbare instrumenten vanuit de Flora- en faunawet, zoals in bijlage 1 schematisch is weergegeven. Het is van belang dat wordt getoetst in welke mate de voorkomende flora en fauna bescherming geniet en welke effecten dit heeft op de geplande ontwikkelingen.

Zoals in voorgaand hoofdstuk vermeld, zijn sporen van enkele zoogdiersoorten aangetroffen die als tabelsoort in de Flora- en faunawet vermeld staan. Het betreft de tabel 1-soorten Konijn, Mol en Vos. Daarnaast dient op basis van literatuuronderzoek, veldonderzoek en deskundigenoordeel rekening te worden gehouden met in potentie voorkomende algemene tabel 1-soorten als Brede wespenorchis, Bosmuis, Egel, Rosse woelmuis, Bruine kikker en Gewone pad. Voor tabel 1-soorten geldt een vrijstelling van de algemene verbodsbepalingen, zolang de gunstige staat van instandhouding van de soort gewaarborgd blijft.

ALGEMENE VERBODSBEPALINGEN

Artikel 8 *Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.*

Artikel 9 *Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met oog daarop op te sporen.*

Artikel 10 *Het is verboden, dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.*

Artikel 11 *Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.*

Artikel 12 *Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.*

Buiten het feit dat tabel 1-soorten vrijstelling hebben op de algemene verbodsbepalingen is wel de Zorgplicht van kracht zoals omschreven in artikel 2 van de Flora- en faunawet.

ZORGPLICHT

Artikel 2 *lid 1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.*

lid 2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk

BROUWERS
GROENAANNEMERS
Sinds 1972

handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

In het plangebied zijn geen tabel 2-soorten aangetroffen. Ook de verwachting op tabel 2-soorten wordt op basis van deskundigenoordeel nihil geschat. Mocht het plangebied onverhoopt dienst doen als biotoop of leefgebied van een tabel 2-soort, dan biedt een door het ministerie goedgekeurde gedragscode uitkomst.

Tabel 3-soorten zijn in het plangebied niet waargenomen. Wanneer (mogelijk) sprake is van overtreding van de algemene verbodsbepalingen ten aanzien van tabel 3-soorten, is ontheffingsaanvraag verplicht.

Alle inheemse vogelsoorten in Nederland zijn beschermd, waardoor onder andere de algemene verbodsbepalingen (artikel 9 t/m 12 van de Flora- en faunawet) op vogels van toepassing zijn. In de beleidsnotitie 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijk ingrepen' van het Ministerie van LNV (sinds november 2012 EZ) van augustus 2009 wordt onderscheid gemaakt tussen vogelnesten die jaarrond beschermd zijn en vogelnesten die uitsluitend gedurende broed- en nestperiode beschermd zijn.

Van de waargenomen soorten en soorten die in de nabijheid voorkomen, zijn met uitzondering van Sperwer en Steenuil, de nesten inclusief het omliggende functionele leefgebied niet jaarrond beschermd. Indien het plangebied of grenzend daaraan, nesten bevat die jaarrond beschermd zijn, dient bij overtreding van de algemene verbodsbepalingen ontheffing te worden aangevraagd bij het Ministerie van EZ. In het plangebied en de directe omgeving zijn nadrukkelijk geen jaarrond beschermde vogelnesten aangetroffen. Bij het aantreffen van broedgevallen zonder jaarrond bescherming, kan gewerkt worden met toepassing van een door het ministerie goedgekeurde gedragscode.

Dit hoofdstuk vat samen welke conclusies getrokken worden n.a.v. verkennend flora- en fauna-onderzoek, dus kortom welke mogelijkheden of beperkingen samenhangen met de geconstateerde natuurwaarden. Daarnaast worden aanbevelingen gedaan t.a.v. de effecten van de te verrichte werkzaamheden ten opzichte van de beschermde flora en fauna.

5.1 CONCLUSIE

Op basis van uitgevoerd flora- en faunaonderzoek is ontheffingsaanvraag niet nodig. Voorwaarde is dat zich tussentijds of gedurende de realisatieperiode geen tabel 3-soorten en/of vogels met jaarrond beschermde vogelnesten in het plangebied vestigen. Het toepassen van een door het ministerie goedgekeurde gedragscode is niet noodzakelijk zolang zich tussentijds of gedurende de realisatieperiode geen tabel 2-soorten en/of broedvogels vestigen in het plangebied.

Op basis van deskundigenoordeel valt met voldoende zekerheid vast te stellen dat het plangebied in de broedperiode dienst doet als zijnde broedgebied voor verschillende vogelsoorten. Indien sprake is van broedgevallen gedurende de realisatieperiode, biedt een door het ministerie goedgekeurde gedragscode uitkomst.

Het plangebied doet dienst als zijnde biotoop en/of leefgebied van diverse tabel 1-soorten. Bij tabel 1-soorten is sprake van vrijstelling van de algemene verbodsbepalingen (art. 8 t/m 12 Flora- en faunawet). Zodoende is ten aanzien van tabel 1-soorten geen sprake van ontheffingsplicht of is toepassing van een door het ministerie goedgekeurde gedragscode niet noodzakelijk.

Tabel 1-soorten

Wat betreft tabel 1-soorten is het van belang dat de gunstige staat van instandhouding van de soorten op nationaal niveau gewaarborgd blijft. De aangetroffen of te verwachte soorten zijn algemeen voorkomend op zowel nationaal als regionaal niveau, waardoor met zekerheid is vast te stellen dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt. Wel is de Zorgplicht (art. 2 Flora- en faunawet) van kracht op tabel 1-soorten. Zodoende dienen de geplande werkzaamheden op zorgvuldige wijze te worden uitgevoerd.

De tabel 1-soorten waarvan het voorkomen middels veldonderzoek is vastgesteld, zijn Konijn, Mol en Vos. Daarnaast worden enkele tabel 1-soorten in het plangebied of directe nabijheid verwacht op basis van deskundigenoordeel aangevuld met kennis uit literatuuronderzoek. Het gaat om Brede wespenorchis, Bosmuis, Egel, Rosse woelmuis, Bruine kikker en Gewone pad.

Tabel 2- en 3-soorten

In het plangebied is geen waarneming gedaan van tabel 2- en 3-soorten. In relatie tot de werkzaamheden is voor vleermuizen geen sprake van ontheffingsplicht. Vleermuizen zijn namelijk enerzijds niet fysiek in het plangebied waargenomen en anderzijds zijn de geplande werkzaamheden niet van negatieve invloed op de gunstige staat van instandhouding van mogelijk foeragerende vleermuizen.

Vogels

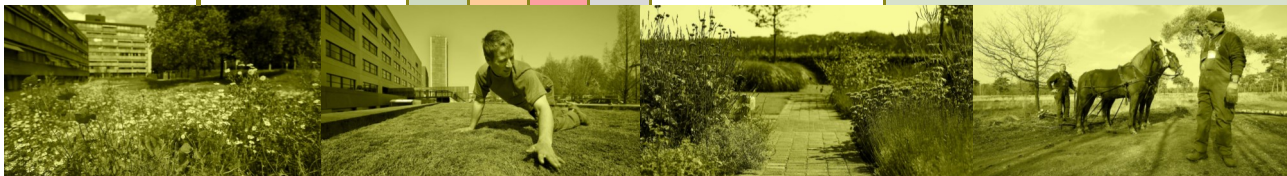
Omdat in het plangebied geen waarneming is gedaan van jaarrond beschermde vogelnesten is geen sprake van ontheffingsplicht. Wel valt met voldoende zekerheid te stellen dat het plangebied als broedlocatie gebruikt wordt door diverse vogelsoorten waarvan de nesten enkel beschermd zijn bij broedactiviteit. De invloed van de voorgenomen werkzaamheden op vogels en vogelnesten, is grotendeels afhankelijk van de werkperiode. Het broedseizoen, de meest kwetsbare periode ten aanzien van broedende vogels, loopt doorgaans van omstreeks 15 maart tot 15 juli. Te concluderen valt dat de risico's op overtreding van de Flora- en faunawet ten aanzien van vogels toeneemt binnen de broedperiode. Het toepassen van een door het ministerie goedgekeurde gedragscode biedt in dat geval uitkomst. Let wel dat de genoemde broedperiode slechts een indicatieve richtlijn betreft, waardoor aan deze data geen rechten te ontleen zijn.

In het plangebied is waarneming gedaan van een jagende Sperwer. Van deze soort, waarvan het nest jaarrond beschermd is, zijn in het plangebied geen nesten waargenomen. Ook van de Steenuil, voorkomend in aangrenzend buitengebied, zijn geen nestlocaties in het plangebied aanwezig. Overigens maakt het plangebied geen deel uit van het leefgebied van de Steenuil, waardoor geen sprake is van overtreding van de algemene verbodsbepalingen.

Schema 1
Invloed
soort-
bescherming

INVLOED SOORTBESCHERMING

Soortgroep	Beschermingsgraad				Overtredingskans	Ontheffingsplicht
	Tabel 1	Tabel 2	Tabel 3	Vogels		
Vaatplanten						
Brede wespenorchis	x	-	-	-	Art. 8	Nee, vrijstelling algemene verbodsbepalingen
Zoogdieren						
Algemene zoogdieren	x	-	-	-	Art. 10 & 11	Nee, vrijstelling algemene verbodsbepalingen
Vleermuizen						
N.v.t.	-	-	-	-	N.v.t.	Nee
Vogels (* vogelnest jaarrond beschermd)						
Algemene broedvogels	-	-	-	x	Art. 10, 11 & 12	Nee, toepassing gedragscode mogelijk indien sprake is van broedende vogels tijdens uitvoering
Sperwer*	-	-	-	x	N.v.t.	Nee
Steenuil*	-	-	-	x	N.v.t.	Nee

INVLOED SOORTBESCHERMING (vervolg)

Soortgroep	Beschermingsgraad				Overtredingskans	Ontheffingsplicht
	Tabel 1	Tabel 2	Tabel 3	Vogels		
Amfibieën, reptielen en vissen						
Bruine kikker	x	-	-	-	Art. 9, 10, 11 & 12	Nee, vrijstelling algemene verbodsbepalingen
Gewone pad	x	-	-	-	Art. 9, 10, 11 & 12	Nee, vrijstelling algemene verbodsbepalingen
Dagvlinders en libellen						
N.v.t.	-	-	-	-	N.v.t.	Nee
Overige insecten en geleedpotigen						
N.v.t.	-	-	-	-	N.v.t.	Nee

5.2 AANBEVELING

Gezien de verwachting op broedende vogels in de periode 15 maart tot 15 juli is het aan te bevelen om de werkzaamheden uit te voeren in de periode dat de kans op broedende vogels minimaal is. Kortom plan de realisatiefase in de periode vanaf 15 juli tot 15 maart.

Het is aan te bevelen om in het kader van de Zorgplicht:

- ♦ het uitvoerend personeel voorafgaand aan de werkzaamheden een werkinstructie te geven door een ecologisch deskundige;
- ♦ werkzaamheden zoveel mogelijk te combineren om zodoende fysieke verstoring en geluidsoverlast tot het minimum te beperken;
- ♦ vluchtmogelijkheden voor aanwezige fauna te waarborgen door een veilige vluchtroute te hanteren > werk nooit richting de spoorweg;
- ♦ de werkzaamheden uit te voeren onder toezicht van een ecologisch deskundige.

Ten slotte valt te adviseren om zorgvuldig om te gaan met de Boerenwaluw. Deze soort beschikt weliswaar niet over een jaarrond bescherming van de nestlocaties, maar de soort staat wel als gevoelig op de Rode Lijst. Boerenwaluwen zijn typerende soorten voor het agrarisch cultuurlandschap, maar de populatie is allesbehalve stabiel. Het advies is dan ook om ook de toekomstige rijhal toegankelijk te maken voor deze soort zodat deze ter plaatse nieuwe nestlocaties in kunnen nemen. Eventueel kan gemakkelijk nestgelegenheid worden aangeboden in de vorm van bijvoorbeeld nestkommen. Hiermee wordt draagvlak gecreëerd onder belangstellenden en milieuorganisaties. Daarnaast vormen deze vogels een uitstekende natuurlijke plaagdierbestrijder (bijv. muggen en vliegen) waar zowel mens als rijdier van profiteert. Het bovenstaande betreft geen wettelijke verplichting, maar de Flora- en faunawet (art. 7, lid

2) omschrijft wel dat het ministerie werkzaamheden bevordert aangaande de bescherming en het beheer van Rode Lijst-soorten.

Het bovenstaande is eveneens van toepassing op de Steenuil. Deze Rode Lijstsoort is met betrekking tot nestlocaties grotendeels afhankelijk van gebouwen of door menselijk toedoen anderszins verkregen nestholten. Omdat de nabije omgeving Steenuilen huisvest en ook het plangebied voldoende potentie beschikt om als leefgebied van de Steenuil dienst te doen, is het aanbevelingswaardig om een nestkast te plaatsen nabij de nieuwe rijhal. Hiermee wordt een uitbreidingslocatie gecreëerd voor de aangrenzende populatie.

In veel gevallen kan de lokale steenuilenwerkgroep zorgdragen voor het plaatsen en jaarlijks controleren inclusief schoonmaken van de nestkast. De nestkasten worden eveneens kosteloos door de werkgroep gefaciliteerd. Het valt aan te bevelen om de nestkast op een duurzame locatie te plaatsen. Voor adviezen over duurzame en geschikte locaties kunt een deskundige raadplegen of informatie inwinnen bij een lokale steenuilenwerkgroep.

Een overzicht van de bronnen die gebruikt zijn bij de totstandkoming van het flora- en faunaonderzoek. Onderscheid wordt gemaakt tussen literatuur en websites.

6.1 LITERATUUR

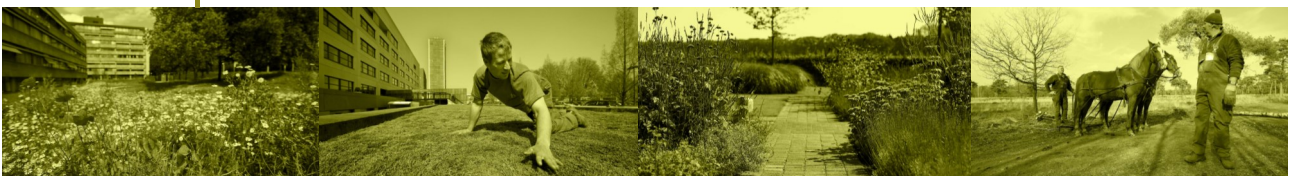
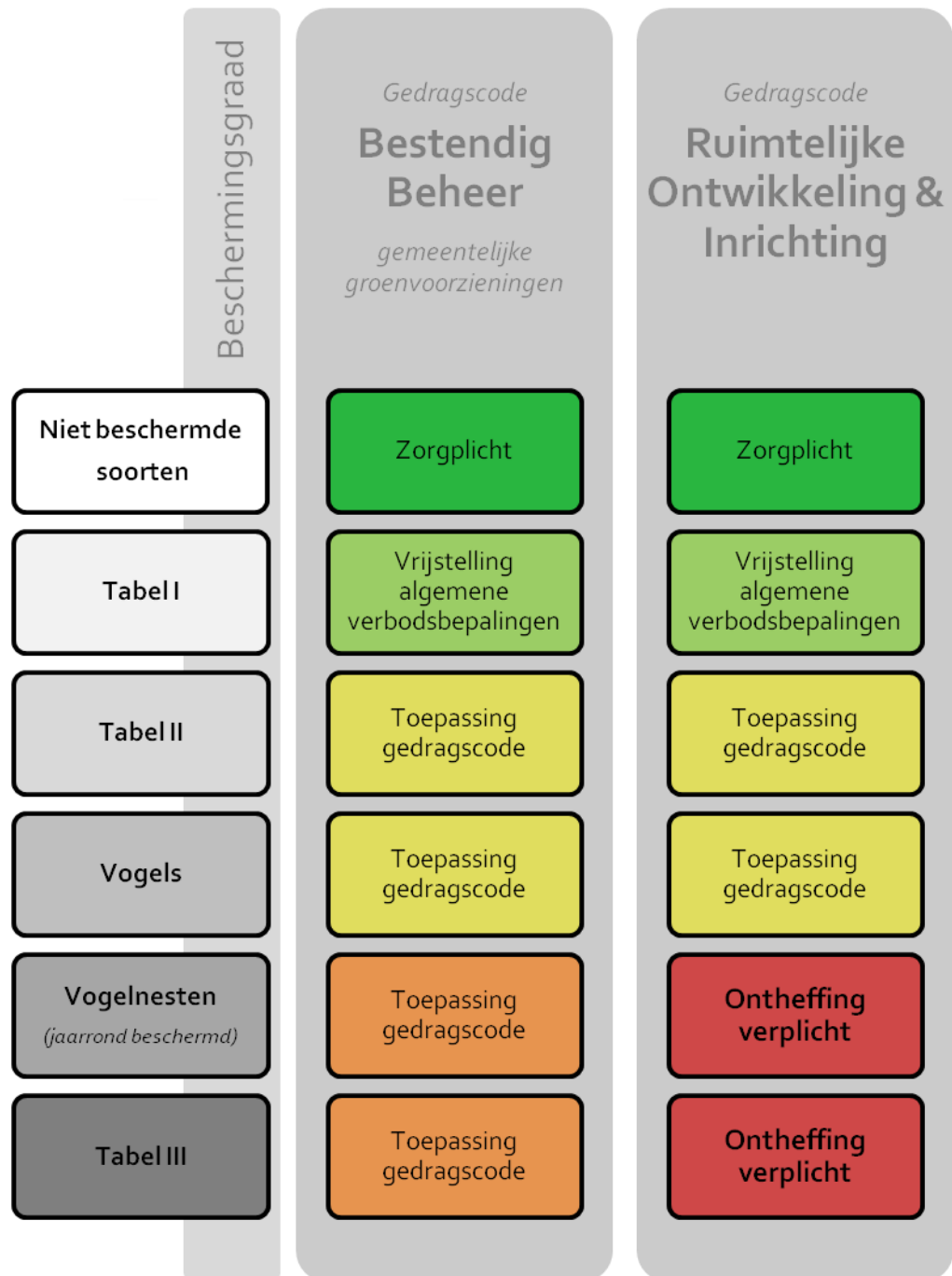
- ◆ Boerema, L., Teksten Flora- en faunawet, Sdu Uitgevers (2008)
- ◆ Bos, F. et al, De Dagvlinders van Nederland, KNNV Uitgeverij (2006)
- ◆ Brouwer, T. et al, Vissenatlas Noord-Brabant, Uitgeverij Profiel (2010)
- ◆ Creemers, R. & Delft, J., van, De Amfibieën en Reptielen van Nederland, KNNV Uitgeverij (2009)
- ◆ Dietz, C. et al, Vleermuizen, De Fontein/Tirion Uitgevers B.V. (2011)
- ◆ Stichting FLORON, Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora, KNNV Uitgeverij (2011)
- ◆ Meijden, R., van der, Heukels' Flora van Nederland, Wolters-Noordhoff (2005)
- ◆ Peeters, H. & Wheeler, K., Vogels en de Wet.nl, KNNV Uitgeverij (2008)
- ◆ Peeters, T.M.J. et al, De Wespen en Mieren van Nederland, KNNV Uitgeverij (2004)
- ◆ SOVON Vogelonderzoek, Atlas van de Nederlandse Broedvogels, KNNV Uitgeverij (2002)
- ◆ Weeda, E.J. et al, Flora deel 1 t/m 5, KNNV Uitgeverij (2003)
- ◆ Winter, A.J., de & Bruin, J., De Nederlandse Libellen, KNNV Uitgeverij (2002)

6.2 WEBSITES

- ◆ Google Earth
- ◆ wetten.overheid.nl
- ◆ www.brabant.nl
- ◆ www.libellennet.nl
- ◆ www.nederlandsesoorten.nl
- ◆ www.ravon.nl
- ◆ www.rijksoverheid.nl
- ◆ www.soortenbank.nl
- ◆ www.synbiosys.alterra.nl/naturazoo/gebiedendatabase
- ◆ www.vlindernet.nl
- ◆ www.vogelbescherming.nl
- ◆ www.zoogdieratlas.nl

BIJLAGE 1: SCHEMA T.A.V. ONTHEFFINGSPLICHT

BIJLAGE 2: TABELLEN BESCHERMDE SOORTEN

TABEL 1: ALGEMENE SOORTEN

Zoogdieren
Aardmuis
Bosmuis
Bunzing
Dwergmuis
Dwergspitsmuis
Egel
Gewone bosspitsmuis
Haas
Hermelijn
Huisspitsmuis
Konijn
Mol
Ondergrondse woelmuis
Ree
Rosse woelmuis
Tweekleurige woelmuis
Veldmuis
Vos
Wezel
Woelrat

Reptielen en amfibieën
Bruine kikker
Gewone pad
Middelste groen kikker
Kleine watersalamander
Meerkikker

Mieren
Behaarde rode bosmier
Kale rode bosmier
Stronkmier
Zwartrugbosmier

Slakken
Wijngaardslak

Vaatplanten
Aardaker
Akkerklokje

Brede wespenorchis
Breed klokje
Dotterbloem
Gewone vogelmelk
Grasklokje
Grote kaardenbol
Kleine maagdenpalm
Knikkende vogelmelk
Koningsvaren
Slanke sleutelbloem
Zwanenbloem

TABEL 2: OVERIGE SOORTEN

Zoogdieren
Damhert
Edelhert
Eekhoorn
Grijze zeehond
Grote bosmuis
Steenmarter
Wild zwijn

Reptielen en amfibieën
Alpenwatersalamander
Levenbarende hagedis

Dagvlinders
Moerasparelmoervlinder
Vals heideblauwtje

Vissen
Bermpje
Kleine modderkruiper
Meerval
Rivierdonderpad

Vaatplanten
Aangebrande orchis
Aapjesorchis
Beenbreek
Bergklokje
Bergnachtorchis

Bijenorchis
Blaasvaren
Blauwe zeedistel
Bleek bosvogeltje
Bokkenorchis
Brede orchis
Bruinrode wespenorchis
Daslook
Dennenorchis
Duitse gentiaan
Fanjegentiaan
Geelgroene wespenorchis
Gele helmblom
Gevlekte orchis
Groen nachtorchis
Groensteel
Grote keverorchis
Grote muggenorchis
Gulden sleutelbloem
Harlekijn
Herfstschröeforchis
Hondskruid
Honingorchis
Jeneverbes
Klein glaskruid
Kleine keverorchis
Kleine zonnedaauw
Klokjesgentiaan
Kluwenklokje
Koraalwortel
Kruisbladgentiaan
Lange ereprijs
Lange zonnedaauw
Mannetjesorchis
Maretak
Moeraswespenorchis
Muurbloem
Parnassia
Pijlscheefkelk
Poppenorchis
Prachtklokje
Purperorchis
Rapunzelkolkje

Rechte driehoeksvaren
 Rietorchis
 Ronde zonnedaauw
 Rood bosvogeltje
 Ruig klokje
 Schubvaren
 Slanke gentiaan
 Soldaatje
 Spaanse ruiter
 Steenanjer
 Steenbreekvaren
 Stengelloze sleutelbloem
 Stengelomvattend havikskruid
 Stijf hardgras
 Tongvaren
 Valkruid
 Veenmosorchis
 Veldgentiaan
 Veldsalie
 Vleeskleurige orchis
 Vliegenorchis
 Vogelnestje
 Voorjaarsadonis
 Wantsenorchis
 Waterdrieblad
 Weideklokje
 Welriekende nachtorchis
 Wilde gagel
 Wilde herfststijlloos
 Wilde kievitsbloem
 Wilde marjolein
 Wit bosvogeltje
 Witte muggenorchis
 Zinkviooltje
 Zomerklokje
 Zwartsteel

Kevers
 Vliegend hert

Kreeftachtigen
 Rivierkreeft

TABEL 3: SOORTEN BIJLAGE 1 AMvB

Zoogdieren

Das
 Boommarter
 Eikelmuis
 Gewone zeehond
 Veldspitsmuis
 Waterspitsmuis

Reptielen en amfibieën

Adder
 Hazelworm
 Ringslang
 Vinpootsalamander
 Vuursalamander

Vissen

Beekprik
 Bittervoorn
 Elrits
 Gestippelde alver
 Grote modderkruiper
 Rivierprik

Dagvlinders

Bruin dikkopje
 Dwergblauwtje
 Dwergdikkopje
 Groot geaderd witje
 Grote ijsvogelvinder
 Heideblauwtje
 Iepenpage
 Kalkgraslanddikkopje
 Keizersmantel
 Klaverblauwtje
 Pupersteelparelmoervlinder
 Rode vuurvinder
 Rouwmantel
 Tweekleurig hooibeestje
 Veenbesparelmoervlinder
 Veenhooibeestje
 Veldparelmoervlinder
 Woudparelmoervlinder
 Zilvervlek

Vaatplanten
 Groot zee gras

TABEL 3: BIJLAGE IV HR

Zoogdieren

Baardvleermuis
 Bechstein's vleermuis
 Bever
 Bosvleermuis
 Brandt's vleermuis
 Bruinvis
 Euraziatische lynx
 Franjestaart
 Gewone dolfin
 Gewone dwergvleermuis
 Gewone grootoorvleermuis
 Grijs grootoorvleermuis
 Grote hoefijzerneus
 Hamster
 Hazelmuis
 Ingekorven vleermuis
 Kleine dwergvleermuis
 Kleine hoefijzerneus
 Laatvlieger
 Meervleermuis
 Mopsvleermuis
 Nathusius' dwergvleermuis
 Noordse woelmuis
 Otter
 Rosse vleermuis
 Tuimelaar
 Tweekleurige vleermuis
 Vale vleermuis
 Watervleermuis
 Wilde kat
 Witflankdolfijn
 Witsnuitdolfijn

Reptielen en amfibieën

Boomkikker
 Geelbuikvuurpad
 Gladde slang
 Heikikker
 Kamsalamander
 Knoflookpad

Muurhagedis
Poelkikker
Rugstreeppad
Vroedmeesterpad
Zandhagedis

Dagvlinders

Donker pimperlblauwtje
Grote vuurvinder
Pimperlblauwtje
Tijmblauwtje
Zilverstreephooibeestje

Libellen

Bronslibel
Gaffellibel
Gevlekte witsnuitlibel
Groene glazenmaker
Noordse winterjuffer
Oostelijke witsnuitlibel
Rivierrombout
Sierlijke witsnuitlibel

Vissen

Houting
Steur

Vaatplanten

Drijvende waterweegbree
Groenknolorchis
Knikkend moerasscherm
Zomerschroeforchis

Kevers

Brede geelrandwaterroofke-
ver
Gestreepte waterroofkever
Heldenbok
Juchtleerkever

Tweekleppigen

Bataafse stoommossel

BIJLAGE 3: LIJST JAARROND BESCHERMDE VOGELNESTEN

CATEGORIE 1: NESTEN DIE JAARROND ALS VASTE RUST- EN VERBLIJFPLAATS DIENST DOET

Steenuil

CATEGORIE 2: KOLONIEBROEDERS DIE ELK JAAR OP DEZELFDE PLAATS BROEDEN

Gierzwaluw

Huismus

Roek

CATEGORIE 3: NESTEN VAN VOGELS (GEEN KOLONIEBROEDERS) DIE ELK JAAR OP DEZELFDE PLAATS BROEDEN

Grote gele kwikstaart

Kerkuil

Oehoe

Ooievaar

Slechtvalk

CATEGORIE 4: NESTEN VAN VOGELS DIE JAARLIJKS HETZELFDE NEST GEBRUIKEN EN NAUWELIJKS IN STAAT ZIJN EEN NIEUW NEST TE BOUWEN

Boomvalk

Buizerd

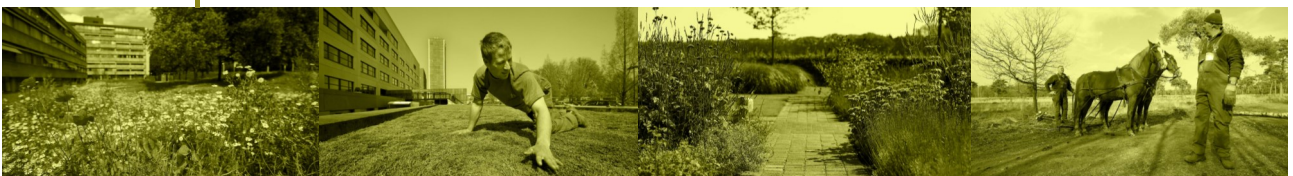
Havik

Ransuil

Sperwer

Wespendief

Zwarte wouw

BIJLAGE 4: LIJST WAARGENOMEN VOGELNESTEN

GPS-LOCATIES NESTLOCATIES

<i>Soort</i>	<i>Aantal</i>	<i>X-Coördinaat</i>	<i>Y- Coördinaat</i>	<i>Beschermingsgraad</i>
Boerenwaluw*	1	138278	401578	N.v.t.
Boerenwaluw*	1	138295	401625	N.v.t.
Boerenwaluw*	1	138325	401642	N.v.t.
Ekster	1	138095	401549	N.v.t.
Houtduif	1	138293	401644	N.v.t.
Merel	1	138097	401552	N.v.t.
Turkse tortel	1	138332	401648	N.v.t.
Turkse tortel	1	138102	401532	N.v.t.
Zwarte kraai	1	138262	401515	N.v.t.
Zwarte kraai	1	138239	401534	N.v.t.

* Rode Lijstsoort - status gevoelig

BROUWERS
GROENAANNEMERS
Sinds 1972

Galgeneind 12

5176 NN De Moer

013-5159427

info@brouwersgroenaannemers.nl